

Veileder til arbeid med omsorgsplan for asylmottak med enslige mindreårige asylsøkere

November 2024

Innhold

1	Formål.....	3
2	Faglig grunnlag og rammer	4
3	Omsorgsplan.....	5
3.1	Utfylling/gjennomføring av omsorgsplan.....	5
3.2	Eksempler på tiltak, metode og evaluering	5
4	Vedlegg.....	7

1 Formål

Omsorgsplanen skal ta utgangspunkt i [Forskrift om omsorgen for enslige mindreårige som bor i asylmottak](#) (Omsorgsforskriften). Veilederen skal støtte asylmottaket i arbeidet med omsorgsplanen.

Utlendingsdirektoratet (UDI) har omsorgsansvaret for enslige mindreårige med eller uten følgeperson som bor i asylmottak, og skal gi et tilrettelagt mottakstilbud til denne gruppen. Den daglige omsorgen er delegert fra UDI til asylmottakene.

Enslige mindreårige i aldersgruppen 15 til 18 år, som kommer alene, får tilbud om å bo på egne asylmottak for enslige mindreårige. Enslige mindreårige som kommer sammen med følgeperson uten foreldreansvar, får tilbud om å bo på et ordinært asylmottak med tilleggsavtale sammen med følgepersonen. Når de bor sammen i et ordinært asylmottak utøver følgepersonen den daglige omsorgen. Asylmottaket har ansvar for den daglige omsorgen. Asylmottaket skal følge med på omsorgssituasjonen og kartlegge den enslige mindreårige.

Omsorgsplanen skal systematisk beskrive hvordan asylmottaket ivaretar omsorgen med den bemanningen de har, tilpasset den enslige mindreåriges individuelle behov, alder og modenhet. Omsorgsplanen er en arbeidsmodell og et rammeverk for arbeidet som skal utføres. Den skal gi asylmottakene en tydeligere retning og beskrive hva som vektlegges i det praktiske arbeidet.

Malen har til hensikt å synliggjøre sammenhengen mellom teori og praksis, slik at asylmottaket og UDI kan utvikle kvaliteten på arbeidet de er satt til jf. Omsorgsforskriften og gi bedre veiledning i gitte situasjoner.

Når en enslig mindreårig kommer til landet, finnes det ingen eller lite dokumentasjon om vedkommende. For å kunne gi dem den oppfølgingen de trenger, er det vesentlig å kartlegge deres identitet, bakgrunn, forutsetninger, behov og ønsker. Identitet tolkes vidt og omfatter mer enn det UDI kartlegger av personalia.

Hvem den mindreårige opplever selv at han/hun er, er en viktig del av identitetskartleggingen som grunnlag for god omsorg og oppfølging. Mottakspersonalet har en nøkkelposisjon for å bli kjent med de enslige mindreårige og se hva de trenger. Enslige mindreårige asylsøkere er en sammensatt gruppe med ulike ressurser og behov. De har i hovedsak de samme rettighetene som jevnaldrende barn som har opphold i Norge. I alt arbeid med barn og unge er [FNs barnekonvensjon](#) sentral. Den er innarbeidet i norsk lov, og skal være grunnleggende i det daglige mottaksarbeidet.

En grunnverdi i vårt samfunn er menneskeverdet og menneskers likeverd. Dette gjelder uansett alder, kjønn, livssyn og andre individuelle kjennetegn. I asylmottakets arbeid med enslige mindreårige betyr dette at alle parter, både ansatte og beboere, har gjensidig ansvar for å respektere hverandres meninger, følelser og reaksjoner.

2 Faglig grunnlag og rammer

Asylmottak med plasser for enslige mindreårige er et botilbud for barn mellom 15 og 18 år som har kommet til landet uten foreldre eller andre voksne med omsorgsansvar, og som har søkt om beskyttelse i Norge. UDI har omsorgsansvaret for denne beboergruppen. Enslige mindreårige asylsøkere i aldersgruppen 0-18 år som kommer til Norge sammen med en følgeperson, kan velge å bo i et ordinært mottak med tilleggspakke. UDI har også omsorgsansvaret for denne gruppen.

Asylmottaket ved driftsoperatøren har ansvaret for den daglige omsorgen på vegne av UDI, jf. Utlendingsloven(utl.) § 95. Arbeidet med enslige mindreårige som bor i asylmottak skal bli gjennomført i tråd med lov, forskrift og styringsdokumenter. I Omsorgsforskriften blir det presisert at enslige mindreårige i asylmottak skal gis et tilbud om forsvarlig omsorg, tilpasset den enslige mindreåriges individuelle behov, alder og modenhet. Kravspesifikasjonen og rutinebeskrivelser(styringsdokumenter) utfyller temaene i forskriften.

3 Omsorgsplan

Ifølge krav til drift av plasser for enslige mindreårige punkt 6.1 skal:

- a. Asyilmottaket skal ha en skriftlig plan for omsorgsarbeidet i tråd med gjeldende rett og kravene til omsorgsarbeid, blant annet om faglig utvikling, relasjonsbygging, måltider, døgnrytme, miljøarbeid, samarbeid med sektormyndighetene og arbeid med individuell kartlegging og tiltaksplan. Planen skal beskrive hvordan mottaket løser omsorgsoppgavene. Planen skal være oppdatert til enhver tid og sendes UDI innen 1. januar hvert år som et vedlegg til årsplanen.
- b. Alle ansatte skal arbeide etter felles faglig plattform, som er en del av mottakets omsorgsplan.
- c. Alle ansatte skal involveres i arbeidet med omsorgsplanen.

3.1 Utfylling/gjennomføring av omsorgsplan

Malen for omsorgsplanen tar utgangspunkt i omsorgsforskriften og gir en mulighet til å systematisk beskrive hvordan asylmottaket arbeider med både de enkelte deler av omsorgsforskriften og helheten.

I omsorgsplanen skal asylmottakene beskrive:

- Sin faglige plattform knyttet opp mot teori og metoder asylmottaket anvender. Deretter knytte dette opp mot miljøarbeid, hverdagen, relasjonsbygging, døgnrytme, opplæring, aktiviteter, kosthold, medvirkning, kontakt med foresatte/pårørende, arbeide med individuell kartlegging og tiltaksplan, forebygging av kriminalitet og utenforskap.
- Videre skal asylmottaket synliggjøre hvilke verdier og etikk arbeidet bygger på og hvordan det kommer til syne i det daglige arbeidet.
- Samarbeid med UDI og andre sektormyndigheter er et sentralt punkt i utøvelsen av daglig omsorg, og bør beskrives innenfor de tema som det er relevant å ta med.
- *Under Tiltak:* skal asylmottak beskrive hva slags tiltak de vil gjennomføre for å jobbe med tema ovenfor og hvordan det kommer til syne i asylmottakets praksis i hverdagen
- *Under Metode:* skal asylmottaket redegjøre for hvilken faglig forankring de bygger dette arbeidet på, og hvilken metodisk arbeidsmodell de benytter for å gjennomføre tiltakene de har beskrevet ovenfor.
- *Under Evaluering:* skal asylmottaket beskrive hvordan de evaluerer/ vurderer virkning av metoden og tiltaket i dette punktet i det daglige arbeidet.

3.2 Eksempler på tiltak, metode og evaluering

Eksempel 1

Tema: Oppfølging av beboer ved vekking

Tiltak: Ansatte gjennomfører vekking etter behov hos den enkelte beboer. Ansatt sier god morgen og spør om beboer har sovet godt. Ansatte følger med på om beboer ivaretar egen daglig hygiene og om beboer spiser frokost.

Metode: Ansatte kartlegger og observerer beboers behov for oppfølging for vekking, oppfølging av hygiene og spising av frokost. Dette registreres som oppfølging i tiltaksplanen ved behov.

Evaluerings: Ansatt/særkontakt følger med på behovet ved f. eks ukentlige samtaler mellom særkontakt og beboer, eventuelt ukentlig/månedlig gjennomgang av beboers behov i ansattgruppen. Registreres på nytt i tiltaksplanen.

4 Vedlegg

Mal for omsorgsplan